

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36620
Nom: Documentació comunicativa
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre
1937 - Doble Grau en Comunicació Audiovisual i Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	Comunicació	BÀSICA
1937 - Doble Grau en Comunicació Audiovisual i Periodisme	Primer Curs (Obligatori)	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

CANO ORON LORENA

RESUM

L'assignatura Documentació Comunicativa ofereix una introducció teòrica i pràctica a la gestió de la informació aplicada al Periodisme i a la recerca acadèmica. Es tracten tècniques de cerca i recuperació d'informació tant analògica com digital, l'anàlisi de les fonts i els criteris de credibilitat. També s'introdueix la investigació acadèmica en comunicació, incloent l'estructura de l'article científic, les normes de citació i el desenvolupament de competències informatives per accedir a coneixement rigorós.

L'assignatura analitza l'ecosistema digital i el paper dels algoritmes en la recuperació de la informació, així com tècniques avançades de cerca en motors de cerca, xarxes socials i hemeroteques digitals. Es dedica una atenció especial al problema de la desinformació i a la verificació digital de continguts, a més de reflexionar sobre les vulnerabilitats digitals que afecten la informació sensible de la ciutadania.

Així mateix, l'assignatura para atenció a les tendències emergents en l'àmbit de la documentació informativa, com l'ús de la intel·ligència artificial (IA) en tasques documentals, des de l'automatització en l'organització de continguts fins a la seua aplicació en processos de verificació i anàlisi de dades.

Aquesta assignatura contribueix a diversos Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment l'ODS 4 (Educació de qualitat), l'ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides), l'ODS 9 (Indústria, innovació i infraestructura) i l'ODS 17 (Aliançes per a aconseguir els objectius), fomentant l'accés a informació veraç, l'alfabetització mediàtica i la responsabilitat en entorns digitals.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es requereixen coneixements previs. L'assignatura està estretament vinculada al conjunt del Grau, especialment a les matèries que impliquen l'elaboració de treballs acadèmics. Els seus continguts són fonamentals per a afrontar amb garanties qualsevol entrega, inclosa la realització del TFG.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Capacitat i habilitat per a buscar, seleccionar, contextualitzar i jerarquitzar qualsevol tipus de font o document (escrit, sonor, visual, etc.) d'utilitat per a l'elaboració i processament d'informació, així com per al seu aprofitament comunicatiu persuasiu o de ficció i entreteniment.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguin capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la documentació informativa

S'analitzen els fonaments de la documentació, el procés documental i els diferents tipus de fonts, junt amb els criteris bàsics per avaluar la fiabilitat de la informació.

2. Documentació i investigació acadèmica

S'aborden els recursos documentals aplicats a la investigació, l'article científic, la cerca en bases especialitzades, el plagi acadèmic i les normes de citació (APA7).

3. Recuperació d'informació en l'ecosistema digital

S'estudien les estructures web, el paper dels algoritmes en l'edició informativa, el SEO i els nous hàbits de consum de continguts digitals. S'exploren tècniques per localitzar informació tant en suports analògics com digitals, incloent OSINT, hemeroteques i recursos audiovisuals amb llicència. Seguretat digital i gestió de dades pròpies.

4. Verificar la informació

S'examinen les estratègies de desinformació, els biaixos cognitius i les eines digitals per verificar i contrastar continguts en circulació.

5. La documentació en els mitjans audiovisuals

Es treballa en la creació de productes informatius documentals i en el registre sistemàtic del procés de producció. S'estudien els sistemes de gestió documental, l'evolució dels centres de documentació i els nous perfils professionals vinculats a ells.

Aquests continguts es plasmaran en els següents **resultats d'aprenentatge**:

- Trobar tècniques de cerca, identificació, selecció i recopilació d'informació.
- Avaluar de manera crítica qualsevol tipus de fonts, documents i fets amb la finalitat, d'una banda, de tractar-los adequadament i, de l'altra, de transformar-los en informacions d'interés mitjançant els llenguatges informatiu-comunicatius requerits en cada cas.
- Enumerar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font o document (escrit, sonor, visual, etc.) útil per a l'elaboració i processament de la informació, així com per al seu aprofitament comunicatiu persuasiu o de ficció i entreteniment.
- Familiaritzar-se amb l'elaboració correcta de les estratègies de cerca, el seu llenguatge i aplicació.
- Reconèixer i analitzar la tasca de documentació dins del procés de creació de la notícia.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Aula informàtica	30,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	35,00
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La docència d'aquesta assignatura combina sessions teòriques i pràctiques, ambdues de caràcter presencial i obligatori, amb l'objectiu d'afavorir una formació integral i participativa de l'alumnat.

Les sessions teòriques se centren en l'exposició dels fonaments conceptuals recollits en l'apartat de continguts. Per reforçar aquests conceptes, també s'estudien casos reals que permeten contextualitzar els coneixements i desenvolupar el pensament crític. A això s'afegeixen les lectures obligatòries i una sèrie de textos complementaris, accessibles a l'aula virtual, amb els quals es fomenta el treball autònom i reflexiu de l'estudiantat fora de l'horari presencial.

Les sessions pràctiques estan orientades al desenvolupament d'habilitats aplicades mitjançant exercicis, tasques i l'anàlisi de situacions reals vinculades a la documentació informativa. Aquestes pràctiques permeten a l'alumnat aplicar, experimentar i afermar els coneixements adquirits, al mateix temps que posen a prova la seua capacitat d'anàlisi, resolució de problemes i ús d'eines documentals.

Tots dos tipus de sessions s'impartiran setmanalment, amb una duració de dues hores per sessió. A més, es podrà comptar puntualment amb la participació d'experts convidats a través de sessions magistrals, sempre que la programació ho permeta.

Les tutories oferiran acompanyament acadèmic personalitzat al llarg del curs.

Aquesta assignatura està vinculada al projecte d'innovació docent «Alfabetització mediàtica i cultura digital amb la Viquipèdia», que reforça l'enfocament pràctic i col·laboratiu de l'aprenentatge mitjançant metodologies actives i entorns digitals oberts.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de

València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

En aquesta assignatura es contempla un únic sistema d'avaluació, dividit en dues convocatòries oficials: ordinària (primera convocatòria) i extraordinària (segona convocatòria). En cas de suspendre alguna part en la primera convocatòria, es conservarà la qualificació aprovada i només s'haurà de recuperar la part no superada en la segona.

Primera convocatòria: Avaluació ordinària

-Pràctiques (50%): L'alumnat haurà d'haver realitzat almenys el 80% de les activitats pràctiques per poder fer mitjana. Les pràctiques s'entregaran a través de l'Aula Virtual en els terminis previstos i anunciats pel professorat.

-Examen teòric (50%): Serà de tipus test i avaluarà tots els continguts de l'assignatura.

Per superar l'assignatura serà necessari obtindre una qualificació mínima de 5 sobre 10 en totes dues parts.

Segona convocatòria: Avaluació extraordinària

L'alumnat que haja suspés alguna part en l'avaluació ordinària haurà de recuperar únicament la part no superada.

En cas de no haver realitzat o no haver superat les pràctiques, s'haurà de presentar a un examen teòric-pràctic, que suposarà el 100% de la qualificació final.

Qüestions generals

L'honestedat acadèmica és essencial. Tots els treballs han de ser originals. No s'acceptarà l'ús d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres) ni col·laboració fraudulenta.

El plagi o qualsevol altra forma de deshonestedat acadèmica podrà ser qualificat amb un zero i comportar la suspensió de la convocatòria, sense perjudici de les sancions que puguen aplicar-se d'acord amb la normativa vigent.

Es consideraran faltes greus -i podran suposar la suspensió immediata de la convocatòria- les següents conductes: copiar o facilitar la còpia de treballs, apropiar-se del contingut d'una prova, alterar o destruir resultats avaluable, o suplantar la identitat en un examen. Aquestes faltes hauran de ser comunicades a la coordinació del Grau.

Els treballs i exàmens que presenten faltes ortogràfiques, sintàctiques o de coherència i redacció podran ser penalitzats i, en casos greus, suposar la suspensió de la prova corresponent.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

Codina, L.; Lopezosa, C.; Rovira, C. (2022). Periodismo y algoritmos: de la era de la información a la era del algoritmo. *Documentación de Ciencias de la Información*, 45 (1), 1-5.

Guallar Delgado, J. (2012). *Documentación en el periodismo digital*. Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Disponible en: <http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/handle/10609/56804>

Guallar, J., & Codina, L. (2018). Journalistic content curation and news librarianship: Differential characteristics and necessary convergence. *Profesional De La Información*, 27(4), 778-791. <https://doi.org/10.3145/epi.2018.jul.07>

Linares, J., Codina, L., Abadal, E., & Guallar, J. (2016). *Periodismo en bases de datos y buscabilidad de la información: protocolo de análisis y resultados de aplicación*. Universitat Pompeu Fabra. Departament de Comunicació. Serie Editorial DigiDoc. <https://repositori.upf.edu/handle/10230/27310>

Galdón, G. (2002). *Teoría y práctica de la documentación informativa*. Barcelona: Ariel.

Giménez Toledo, Elea (2007). *Manual de Documentación para comunicadores*. Eunsa

López-Carreño, R. (2017). *Fuentes de información: guía básica y nueva clasificación*. Barcelona: Editorial UOC.

Referències complementàries

Argudo, S., & Pons, A. (2013). *Mejorar las búsquedas de información*. Editorial UOC.

Codina, L., Gonzalo-Penela, C., Pedraza-Jiménez, R., & Rovira, C. (2017). *Posicionamiento web y medios de comunicación, ciclo de vida de una campaña y factores SEO*. Universitat Pompeu Fabra. Departament de Comunicació. Serie Editorial Digidoc. DOI: 10.31009/DigiDoc.2019.inf23

Figueroa, P., & Codina, L. (2018). *Agregadores de noticias: caracterización, funciones y estudios de caso*. Universitat Pompeu Fabra. Departament de Comunicació. Serie Editorial DigiDoc. <http://hdl.handle.net/10230/34272>

Lopezosa, C., Codina, L., Díaz-Noci, J., Ontalba, J. A. (2020). SEO and the digital news media: From the workplace to the classroom. *Comunicar*, 28 (63), 65-75. <https://www.revistacomunicar.com/html/63/es/63-2020-06.html>

Lopezosa, C., Codina, L., López-García, G., Corbella-Cordomi, J. (2020). Mapa de visibilidad y posicionamiento en buscadores de los principales grupos mediáticos españoles. *Profesional de la información*, 29 (2), e290203. <https://doi.org/10.3145/epi.2020.mar.03>

Mases Blanch, N., & Duran de Haro, P. (2013). *Documentación audiovisual*. Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Disponible en: <http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/handle/10609/75845>

Moreiro González, J. (2000). *Manual de documentación informativa*. Cátedra.

Redondo, M. (2018). *Verificación digital para periodistas: manual contra bulos y desinformación internacional*. UOC

Sunstein, C. R. (2020). *Too much information: understanding what you don't want to know*. MIT Press.

Trillo Domínguez, M.; Gallego Márquez, C. (2022). SEO para periodistas: nuevo perfil profesional y estrategias de publicación desde la redacción. *Documentación de Ciencias de la Información*, 45(1), 17-24.

López-Carreño, R. (2017). *Fuentes de información: guía básica y nueva clasificación*. Editorial UOC.